

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

20 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Țurcan Anatolie, Catan Liliana, Toma Nadejda, Guzun Ion,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019, în cauza penală privindu-i pe

Eni Vasile xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. xxxx, r-nul xxxx, domiciliat în s. xxxx,

Eni Ina xxxxx născută la xxxx, originară și domiciliat în xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.03.2017 – 19.11.2018;

Instanța de apel: 11.12.2018 – 19.09.2019;

Instanța de recurs: 13.12.2019 – 20.10.2020.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 19 noiembrie 2018, Eni Vasile Xxxxx și Eni Ina au fost achitați de sub învinuirea adusă în baza art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că, Eni Vasile și Eni Ina, se învinuiesc că în perioada anilor 2012-2013, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, acționând intenționat și în interes material, urmărind scopul exploatarei prin muncă în condiții similare sclaviei, prin înșelăciune manifestată prin promisiunea de angajare la un loc de muncă bine plătit în domeniu agriculturii în Federația Rusă, precum și prin abuz de poziția de vulnerabilitate manifestat prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, deplasându-se în mai multe localități din Republica Moldova, i-au recrutat pe Racu Ruslan xxxx, Curarari Vasilii Xxxxx,

Caraiman Xxxxx Mihail, Rusu Adrian Xxxxx și Vîrlan Valerii Xxxxx, cu consimțământul acestora.

În continuare, în perioada respectivă, urmărind același scop infracțional, Eni Vasile Leonid, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Eni Ina Xxxxx și alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, au organizat transportarea părților vătămate Racu Ruslan xxxx, Curarari Vasilii Xxxxx, Caraiman Xxxxx Mihail, Rusu Adrian Xxxxx și Vîrlan Valerii Xxxxx în Federația Rusă, asigurând în acest sens un singur mijloc de transport închiriat din timp, cu care se deplasau și suportând toate cheltuielile de călătorie sau de perfectare a pașapoartelor pentru persoanele care nu dispuneau de acestea, însoțindu-i totodată la locul de destinație, adică la gospodăria agricolă din Federația Rusă, unde urmau să muncească.

În aceeași perioadă de timp, continuând realizarea intenției infracționale comune, Eni Vasile Leonid, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Eni Ina Xxxxx și alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, au adăpostit părțile vătămate Racu Ruslan Vasile, Curarari Vasilii Xxxxx, Caraiman Xxxxx Mihail, Rusu Adrian Xxxxx și Vîrlan Valerii Xxxxx pe teritoriul unor gospodării agricole din Federația Rusă și ulterior, abuzând de poziția de vulnerabilitate a acestora, manifestată prin aflarea pe teritoriul unui stat străin, fără surse financiare și mijloace necesare pentru existență, prin confiscarea documentelor, precum și prin amenințarea cu aplicarea și aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, i-au supus exploatării prin muncă în condiții similare sclaviei, antrenându-i zilnic la munci agricole pe perioade de aproximativ 3 luni, timp în care îi supravegheau să nu se eschiveze de la executarea muncilor agricole sau să nu plece înapoi în Republica Moldova înainte de termenul pentru care au sosit, fără a-i remunera în nici un mod pentru munca prestată sau achitându-le la finele perioadei de aflare în Federația Rusă o sumă de bani nejustificat de mică, invocând faptul că angajatorii, adică proprietarii gospodăriilor agricole din Federația Rusă, au rămas nesatisfăcuți de lucrul efectuat (f.d.120-121 vol. III).

Astfel, potrivit învinuirii aduse, inculpaților li se impută săvârșirea infracțiuni prevăzute de art.165 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, și anume, trafic de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare prin muncă, în condiții similare sclaviei, acțiunii săvârșite prin amenințări cu aplicare și aplicare violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, asupra a două sau mai multe persoane.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea totală a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Eni Vasile și Eni Ina să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal la 7 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis (Eni Vasile) și de tip închis pentru femei (Eni Ina), cu privarea de dreptul de a exercita

anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de angajarea persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 3 ani.

În argumentarea apelului procurorul a invocat că, instanța de judecată eronat a apreciat probele cercetate în cadrul examinării cauzei în fond.

Vinovăția în comiterea infracțiunii de către inculpații Eni Vasile și Eni Ina, rezultă dintr-un șir de probe concludente, pertinente și utile, acumulate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată.

În cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit dincolo de orice dubiu că inculpații au săvârșit fapta încriminată, fiind dată o calificare juridică corectă acțiunilor acestora, existând toate semnele componenței de infracțiune prevăzută de art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal.

Cu referire la obiectul juridic special, acuzarea a menționat că prin acțiunile săvârșite de către inculpații Eni Vasile și Eni Ina au fost aduse atingeri relațiilor sociale cu privire la libertatea fizică, libertatea manifestării de voință.

Latura obiectivă a infracțiunii de trafic de ființe umane s-a realizat: prin recrutare, care este racolarea prin selectare a victimelor, în vederea traficării acestora- care s-a manifestat prin faptul că soții Eni Vasile și Eni Ina, când i-au determinat pe părțile vătămate Racu Ruslan, Rusu Adrian, Vîrlan Valerii, Curarari Vasilii și Caraiman Xxxxx să accepte să meargă în Federația Rusă să lucreze; prin transportare, care s-a manifestat prin transportarea părților vătămate în Federația Rusă, toate cheltuielile de deplasare fiind suportate de către inculpații Eni Vasile și Eni Ina; prin adăpostire, care s-a manifestat prin adăpostirea părților vătămate într-un cămin în Federația Rusă.

În speță, aceste acțiuni au fost săvârșite, fiind însoțite de acțiunile adiacente:

Prin profitare de situația de vulnerabilitate - în corespundere cu pct.10) art.2. din Legea cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, prin „stare de vulnerabilitate” se înțelege starea specială în care se află persoana, astfel încât aceasta este dispusă să se supună abuzului sau exploatării, în special din cauza: a) situației precare din punctul de vedere a supraviețuirii sociale; b) situației condiționate de vârstă, sarcină, boală, infirmitate, deficiență fizică sau mintală; c) situației precare și ilegale de intrare sau de ședere în țara de tranzit sau destinație.

Situația de vulnerabilitate a părților vătămate a fost confirmată prin declarațiile lor.

Acuzarea a conchis că, în cadrul cercetării judecătorești, s-a stabilit cu certitudine că inculpații cunoșteau și au abuzat de poziția de vulnerabilitate a părților vătămate datorată situației precare a acestora din punct de vedere a supraviețuirii sociale, de situația financiară a acestora;

Prin înșelăciune: Părților vătămate Racu Ruslan, Rusu Adrian, Vîrlan Valerii, Curarari Vasilii și Caraiman Xxxxx de către inculpați, i-au fost comunicate informații false despre salariul care urmează a fi primit de către ei pentru lucrările efectuate. Această înșelăciune a afectat comportamentul părților vătămate, determinându-i să accepte oferta.

Acțiunile date au fost săvârșite în scopul exploatării prin muncă, acest fapt a fost confirmat prin declarațiile părților vătămate, care în cadrul procesului penal au comunicat că în locul unde au fost adăpostiți în Federația Rusă, au fost impuși forțat să muncească.

Cu referire la subiectul infracțiunii, analizând întreg probatoriu cercetat în judecată, acuzarea a concluzionat că, nu poate fi pus îndoială faptul că anume inculpații Eni Vasile și Eni Ina au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, deoarece părțile vătămate indică direct la ei, ca fiind persoanele care i-au recrutat, au organizat transportarea, adăpostirea, au luat de la ei pașapoartele și îi impuneau să lucreze...” (vol. III f.d.138-145).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019, apelul procurorului a fost respins ca nefondat cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1 În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, din probele prezentate de acuzare, vinovăția inculpaților Eni Vasile și Eni Ina privind comiterea infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal nu a fost confirmată, iar temei pentru casarea sentinței atacate nu există.

În susținerea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului și menținerea sentinței atacate, instanța de apel a reținut că urmărirea penală și judecată instanța de judecata, în primă instanță s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege nefiind constatate încălcări care ar atrage nulitatea actelor procedurale efectuate.

Starea de fapt și de drept constatată de prima instanță a concordat cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevante în cuprinsul sentinței.

Sentința cuprinde descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpaților, cu indicarea motivelor pentru care s-au respins probele aduse în sprijinul acuzării.

Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței de achitare a inculpaților, au fost obținute legal, sunt admisibile și apreciate conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală. Fiecare probă a fost apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, astfel concluziile instanței cu privire la achitarea inculpaților au fost formate în urma cercetării și examinării probelor prezentate de părți, în cumul, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Instanța de judecată a pus la baza sentinței probele menționate la cercetarea cărora au avut acces toate părțile în egală măsură, fiind asigurate cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor.

Instanța de apel a reținut că, inculpații pe tot parcursul procesului penal, inclusiv și în ședința de judecată în primă instanță, au respins învinuirea, motivând că nu se consideră vinovați de săvârșirea faptei imputate, deoarece n-au comis fapta încriminată prin rechizitoriu.

Declarațiile inculpaților au fost, în principiu, constante și nu conțin contradicții esențiale, versiunea inculpaților nefiind combătută prin probele prezentate de partea învinuirii.

Analizând, declarațiile inculpaților în coroborare cu cele ale părților vătămate, raportate la probatoriul administrat, s-a apreciat că nu a fost demonstrată vinovăția inculpaților în comiterea faptei imputate. Or, probele prezentate în sprijinul învinuirii nu demonstrează vinovăția inculpaților în săvârșirea traficului de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare prin muncă, în condiții similare sclaviei, acțiuni săvârșite prin amenințare cu aplicare și aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, asupra a două sau mai multe persoane.

În continuare instanța de apel a subliniat că, instanța de fond corect a constatat că, în perioada anilor 2012-2013, Eni Vasile Xxxxx și Eni Ina Xxxxx, împreună cu Racu Ruslan, Curari Vasilii, Caraiman Xxxxx, Rusu Adrian și Vîrlan Valerii, s-au aflat în Federația Rusă. Părțile vătămate au fost recrutate și transportate de către inculpați în Federația Rusă, însă fapta dată nu întrunește elementele infracțiuni prevăzute de art.165 Cod penal. Or, acțiunile principale din cadrul laturii obiective nu sunt urmate de acțiunile adiacente obligatorii.

În această ordine de idei instanța de apel a reținut că, consimțământul părților vătămate, nu a fost viciat, aceștia conștientizând în deplinătate, condițiile de lucru și locul unde aceștia urmau să lucreze.

Părțile vătămate nu a fost amenințate cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei și asupra lor nu a fost aplicată violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei.

Circumstanța anterioară, este dovedită prin intermediul depozițiilor părții vătămate Curarari Vasile, care în ședința de judecată, a indicat că: "[...] Atitudinea dnei Inei era ca la lucrători. Nu ne-a amenințat [...] Nu au fost momente de bătaie sau ceva de genul.

Aceleași circumstanțe sunt reiterate și de către partea vătămată Vîrlan Valerii, care a menționat că: "Acolo nu m-a bătut și nu a strigat nimeni la mine [...] Nu am văzut și nu am auzit ca Eni Vasile și Ina, să fi bătut pe cineva [...] Ina și Vasile nu strigau se comportau normal [...]". Circumstanțele anterioare, fiind afirmate și de către celelalte părți vătămate.

La fel, instanța de apel a reținut și lipsa acțiunii adiacente, sub forma de înșelăciune în fapta inculpaților Eni Ina și Eni Vasile. La constatarea lipsei acțiunii de înșelăciune, instanța s-a condus de interpretarea noțiunii din cadrul Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.37 din 22 noiembrie 2004, "cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii", unde în pct.5.7 este concluzionat că înșelăciunea constă în inducerea

în eroare și păgubirea unei persoane prin prezentarea drept adevărate a unor fapte mincinoase sau inversate în scopul de a obține pentru sine sau pentru altcineva realizarea traficului de persoane”.

Astfel, părțile vătămate nu au fost duse în eroare și nu au fost păgubite, acestora fiindu-le achitată suma promisă, fapt confirmat prin declarațiile martorului Fendic Vadim, care a indicat că „Ce mi-a promis referitor la sumă, aceea și ne-a fost achitat. Nu ne-a amăgit, iar martorul Otto Aliona, a menționează că ”[...] Ne-am înțeles cu 300 de dolari pe lună și așa și au fost achitați. Depozițiile părții vătămate Xxxxx Caraiman, s-a asemănat cu depozițiile martorilor anterior stipulați; astfel, acesta a indicat: ”Mi-au zis 500 de dolari pe lună și așa mi-au dat.

La fel și partea vătămată Curarari Vasile, a menționat că i s-a promis 350 dolari, dar i s-a achitat 15 000 ruble, instanța a observat că, în același timp, partea vătămată a invocat următoarea circumstanță ” [...] Referitor la banii neachitați, mi-au explicat că nu s-a făcut lucrul care trebuia de făcut”.

Prin urmare, instanța a fost în imposibilitate să constate acțiunea adiacentă înșelăciunea, or, reieșind din circumstanțele cauzei, s-a dedus că salarizarea a avut loc în dependență de mai multe circumstanțe de ordin obiectiv, care nu au ținut de voința inculpaților Eni Ina și Eni Vasile.

Pe lângă argumentele anterioare, instanța a observat că, inculpații nu erau persoane responsabile de împărțirea banilor, or, inculpata Eni Ina, a menționat că ”Fiecare își primea banii și pașaportul de la agronomul personal. Agronomul era din Rusia”. Iar alte circumstanțe prin care ar fi fost duse în eroare părțile vătămate, instanța nu a depistat, celelalte părți vătămate indicând că au primit toți banii. Or, faptul că o persoană ar fi primit mai puțini bani decât celelalte, poate fi datorată volumului de muncă mai puțin eficient efectuat și nu poate fi calificat ca înșelăciune.

La fel, instanța a reținut și lipsa acțiunii de abuz de poziție de vulnerabilitate, părțile vătămate nu au fost exploatare, acestora li s-a plătit pentru munca prestată. Din depozițiile părților vătămate nu s-a atestat nici o situație excepțională.

Cu privire la latura obiectivă, instanța a observat că, în acțiunile inculpaților, lipsește și acțiunea principală de adăpostire.

De asemenea, instanța a observat lipsa scopului de exploatare prin muncă. Potrivit depozițiilor anterior reținute, instanța a reiterat circumstanța că, părțile vătămate primeau salariu, ceea ce este inadmisibil în cazul sclaviei, or munca prestată de sclav este gratuită, persoana fiind tratată în calitate de obiect, asupra căruia se exercită dreptul de proprietate. Condițiile de muncă ale acestora corespundeau standardelor cu privire la respectarea condițiilor de muncă. Din depozițiile martorilor și a părților vătămate, reieșind circumstanța că ziua de muncă era de 8 ore și le era oferită hrană și cazare. În aceste circumstanțe, instanța a constatat că, părțile vătămate cât și inculpații, aveau calitatea de salariați față de angajatorii din Federația Rusă.

Cu referire la contradicțiile declarațiilor părților vătămate date la faza de urmărire penală și în instanța de judecată, instanța a reținut că fiind veridice declarațiile date în instanța de judecată, or, părțile vătămate au menționat că, la faza de urmărire penală, depozițiile nu au fost scrise de către ei, personal, dar au fost scrise de către ofițerul de poliție, ei doar semnând cele înscrise, în ședința de judecată, au menționat că depozițiile date în fața instanței sunt cele veridice. Mai mult, instanța a observat că depozițiile părților vătămate, din faza de urmărire penală, erau practic identice, iar în conținutul acestora au fost folosite expresii juridice, care erau cunoscute doar de specialiști în domeniu, or, fiind audiate în ședința de judecată, părțile vătămate au dovedit un nivel de dezvoltare intelectuală scăzută, neposedând acel limbaj și vocabular întâlnit în conținutul declarațiilor date la etapa urmăririi penale.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, sentința atacată este legală, întemeiată și motivată, prima instanță acordând deplină eficiență prevederilor stipulate în articolele 8 alin.(3), 101, 384 alin.(3) și (4), art. art.390 alin.(1), pct. 4), 394 alin.(3) și 396 Cod de procedură penală, precum și ținând seama de recomandările oferite prin *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 19.06.2006* „Privind sentința judecătorească”, care, în punctul 6 prevede: „ Vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art.385 CPP.”

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, acuzarea a invocat că instanțele de judecată eronat au dat apreciere juridică probelor cercetate în cadrul examinării cauzei, iar vinovăția în comiterea infracțiunii de către inculpații Eni Vasile și Eni Ina a rezultat dintr-un șir de probe concludente, pertinente și utile, acumulate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanțele de judecată.

Prin acțiunile săvârșite de către inculpații Eni Vasile și Eni Ina au fost aduse atingeri relațiilor sociale cu privire la libertatea fizică, libertatea manifestării de voință.

În speță, latura obiectivă a infracțiunii de trafic (de ființe umane s-a realizat prin: prin recrutare, care a fost racolarea prin selectare a victimelor, în vederea traficării acestora, în speță aceasta s-a manifestat prin faptul că soții Eni Vasile și Eni Ina, care i-au determinat pe părțile vătămate Racu Ruslan, Rusu Adrian, Vârlan Valerii, Curarari Vasilii și Caraiman Xxxxx să accepte să meargă în Federația Rusă sa lucreze; prin transportare, care s-a manifestat prin transportarea părților vătămate în Federația Rusă. Toate cheltuielile de deplasare au fost suportate de către inculpații Eni Vasile și Eni Ina; prin adăpostire, care s-a manifestat prin adăpostirea părților vătămate într-un cămin în

Federația Rusă.

În speță, aceste acțiuni au fost săvârșite, fiind însoțite de acțiunile adiacente:

Prin profitare de situația de vulnerabilitate - În corespundere cu pct.10) art.2. din Legea cu privire la prevenirea și combaterea traficului de finite umane, prin „stare de vulnerabilitate” se înțelege starea specială în care se află persoana, astfel încât aceasta este dispusă să se supună abuzului sau exploatării, în special din cauza: a) situației precare din punctul de vedere a supraviețuirii sociale; b) situației condiționate de vârstă, sarcină, boală, infirmitate, deficiență fizică sau mintală; c) situației precare și ilegale de intrare sau de ședere în țara de tranzit sau destinație. Situația de vulnerabilitate a părților vătămate a fost confirmată prin declarațiile lor.

Acuzarea a conchis că, în cadrul cercetării judecătorești, s-a stabilit cu certitudine că inculpații cunoșteau și au abuzat de poziția de vulnerabilitate a părților vătămate datorată situației precare a acestora din punct de vedere a supraviețuirii sociale, de situația financiară a acestora.

Prin înșelăciune - Părților vătămate Racu Ruslan, Rusu Adrian, Vîrlan Valerii, Curarari Vasilii și Caraiman Xxxxx de către inculpați, i-au fost comunicate informații false despre salariul care urmează a fi primit de către ei pentru lucrările efectuate. Această înșelăciune a afectat comportamentul părților vătămate, determinându-i să accepte oferta.

Acțiunile date au fost săvârșite în scopul exploatării prin muncă, acest fapt a fost confirmat prin declarațiile părților vătămate, care în cadrul procesului penal au comunicat că în locul unde au fost adăpostiți în Federația Rusă, au fost impuși forțat să muncească.

Recurentul consideră că motivarea instanțelor este abstractă și neîntemeiată în raport cu circumstanțele faptice ale cazului, or, instanța de judecată, nu a dat o apreciere corectă mijloacelor de probă acumulate legal în cadrul urmăririi penale, și, respectiv, cercetate în instanța de judecată.

Instanțele de judecată nu au indicat motivul respingerii a probelor acuzării, așa cum prevede art.394 alin.(3) Cod de procedură penală, astfel încât sentința adoptată este nemotivată și ilegală, iar cumulul de probe acumulate demonstrează cu lux de amănunte vinovăția inculpaților, probele indicând direct că anume ei au săvârșit infracțiunea în cauză și nu există nici un dubiu care ar fi putut interpretat în favoarea lipsei în acțiunile și/sau inacțiunile inculpaților a existenței faptului infracțiunii.

Instanța de apel a dat prioritate probelor apărării în detrimentul probelor acuzării care demască acțiunile ilegale ale inculpaților, respectiv care stabilesc adevărul.

În context, recursul este axat pe aceleași afirmații, care au fost invocate în apel

6. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

Reieșind din conținutul recursului declarat de către partea acuzării, Colegiul penal lărgit constată că titularul acestuia invocă temeiul pentru recurs stipulat la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit căruia decizia instanței de apel poate fi atacată cu recurs în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În esență, Colegiul penal lărgit atestă, că criticile recurentului se referă la faptul, că atât prima instanță cât și instanța de apel nu au intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpaților, dându-le o apreciere greșită, eronat dispunând achitarea acestora de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, pe când în opinia procurorului vinovăția inculpaților Eni Vasile și Eni Ina a fost demonstrată prin probele administrate.

Colegiul penal lărgit consideră nefondate alegațiile acuzatorului de stat sub aspectul temeiului de drept prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, potrivit normelor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din materialele cauzei penale, Colegiul lărgit constată că Eni Vasile și Eni Ina au fost puși sub învinuire în baza 165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, adică, *trafic de ființe umane*, iar prima instanță a pronunțat o sentință de achitare în privința lui Eni Vasile și Eni Ina de sub învinuirea imputată, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii, soluție menținută de către instanța de apel, care a reținut că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra nevinovăției inculpaților de săvârșirea infracțiunii imputate.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut soluția primei instanței, deoarece la judecarea apelului declarat de procuror, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art.414 alin.(1), (5) și 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct.4.1. din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult, Colegiul penal lărgit menționează că, temeiurile invocate de către recurent privind dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de fond, precum și argumentele acestuia, au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel, instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit subliniază că, potrivit jurisprudenței CtEDO nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele inferioare. Or, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Cu referire la alegația procurorului, precum că instanțele au efectuat o interpretare unilaterală a probelor, denaturând conținutul lor, Colegiul lărgit consideră că este nefondat și atrage atenția că, potrivit art.99 alin.(1) în procesul penal, probatoriul constă în invocarea de probe și propunerea de probe, admiterea și administrarea lor în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză, iar art.100 alin.(4) prevede că, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

În aceasta ordine de idei Colegiul penal lărgit notează că potrivit principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele

de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, deoarece funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărârea *Capelan contra Belgiei din 13 ianuarie 2005*, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art.art.24, 26 Cod de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare, ceea ce lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Generalizând cele expuse, Colegiul conchide în mod convingător, că acuzarea în susținerea învinuirii nu a îndeplinit cerințele legii vis-a-vis de prezentarea probelor, ce ar servi temei pentru condamnarea lui Eni Vasile și Eni Ina, neținând cont de faptul că prima instanță a pronunțat o hotărâre de achitare în privința inculpaților Eni Vasile și Eni Ina, în ședința instanței de apel nu a prezentat probe noi care ar dovedi vinovăția ultimilor, ca de altfel și recursul declarat fiind unul formal cu invocarea probelor ce aparent indică la vinovăția ultimilor.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea, la caz a achitării inculpaților Eni Vasile și Eni Ina de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal.

Astfel, cu referire la situația de fapt relatată de recurent în cererea de recurs, care în opinia acestuia denotă vinovăția inculpaților în săvârșirea faptelor încriminate prin rechizitoriu, Colegiul penal lărgit conchide, că, judecând apelul procurorului, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței, soluția căreia este argumentată și corespunde cumulului de probe administrate și verificate nemijlocit în ședințele de judecată în condițiile art.100 alin.(4) Cod de procedură penală și care au primit aprecierea corespunzătoare prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, instanțele de fond în mod întemeiat și corect ajungând la concluzia, că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal.

Potrivit învinuirii aduse, inculpaților li se impută săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, trafic de ființe umane, adică *recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare prin muncă, în condiții similare sclaviei, acțiunii săvârșite prin amenințări*

cu aplicare și aplicare violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, asupra a două sau mai multe persoane.

Colegiul penal lărgit la efectuarea unei analize mai detaliate a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal și anume sub aspectul laturii obiective, în coraport cu acțiunile încriminate inculpaților Eni Vasile și Eni Ina, precum și cu probele care se conțin în materialele dosarului penal, reține că, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.165 din Cod penal, are următoarea structură:1) Acțiunea principală și 2) Acțiunea sau oncțiunea adiacentă.

În speță, inculpaților li-a fost imputată vinovăția în comiterea următoarelor acțiuni din categoria principală: a) recrutarea; b) transportarea c) adăpostirea.

Acțiunea principală, sub oricare din modalitățile specificate mai sus, trebuie să fie însoțită de acțiunea sau inacțiunea adiacentă, în oricare din modalitățile sale.

În cazul prezent, acțiunile adiacente, se prezintă a fi: a) amenințarea cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei; b) aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei c) înșelăciune d) abuz de poziție de vulnerabilitate.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține că, în speță s-a constatat cu certitudine faptul că, în perioada anilor 2012-2013, Eni Vasile Xxxxxși Eni Ina Xxxxx, împreună cu Racu Ruslan, Curarari Vasilii, Caraiman Xxxxx, Rusu Adrian și Vîrlan Valerii, s-au aflat în Federația Rusă, părțile vătămate au fost recrutate și transportate de către inculpați în Federația Rusă, însă fapta data nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, la caz, nu a fost probat faptul că consimțământul părților vătămate a fost viciat, or, aceștia au conștientizat în deplinătate, condițiile de lucru și locul unde aceștia urmau să lucreze, nu au fost amenințate cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei și asupra lor nu a fost aplicată violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate Curarari Vasile, care în ședința de judecată, a indicat că: *"(...) Atitudinea dnei Inei era ca la lucrători. Nu ne-a amenințat (...) Nu au fost momente de bătaie sau ceva de genul"*, a părții vătămate Vîrlan Valerii, care a indicat că: *"Acolo nu m-a bătut și nu a strigat nimeni la mine (...) Nu am văzut și nu am auzit ca Eni Vasile și Ina, să fi bătut pe cineva (...) Ina și Vasile nu strigau, dar se comportau normal (...)"*. Circumstanțele date, fiind afirmate și de către celelalte părți vătămate.

Totodată, instanța de recurs a evidențiat și declarațiile părții vătămate Rusu Xxxxx, care fiind audiat în ședința de judecată cu privire la circumstanțele cauzei, a menționat că *"(...) Nu ne-a bătut nimeni (...) Eni Vasile niciodată nu m-a bătut"*, precum și declarațiile martorului Nogai Dionisie, care a indicat că *"(...) Nu am văzut ca Ina, Vasile sau alte persoane să strige la lucrători sau să îi bată"*

La fel, în speță nu s-a constatat nici faptul înșelăciunii, or, reieșind din circumstanțele cauzei, s-a constatat că salarizarea a avut loc în dependență de mai multe circumstanțe de ordin obiectiv, care nu țin de voința inculpatelor Eni Ina și Eni Vasile, fapt confirmat și prin declarațiile martorului Fendic Vadim care a menționat că *"Ce mi-a promis referitor la sumă, aceea și ne-a fost achitat. Nu ne-a amăgit"*, iar martorul

Otto Aliona a indicat că *”(...) Ne-am înțeles cu 300 de dolari pe lună și așa și au fost achitați. Depozițiile părții vătămate Xxxxx Caraiman, se aseamănă cu depozițiile martorilor anterior stipulați; astfel, acesta la fel a indicat că: ” Mi-au zis 500 de dolari pe lună și așa mi-au dat.*

Mai mult, inculpații nu erau persoane responsabile de împărțirea banilor, fapt confirmat de inculpata Eni Ina, care a menționat că *„Fiecare își primea banii și pașaportul de la agronom personal Agronomul era din Rusia”*, iar alte circumstanțe prin care ar fi fost duse în eroare părțile vătămate, nu au fost depistate, celelalte părți vătămate indicând că au primit toți banii. Or, faptul că o persoană ar fi primit mai puțini bani decât celelalte, poate fi datorată volumului de muncă mai puțin eficient efectuat și nu poate fi calificat ca înșelăciune.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit reține ca fiind întemeiată concluzia instanțelor de fond precum că părțile nu au fost duse în eroare și nu au fost păgubite, acestora fiindu-le achitată suma promisă.

De asemenea, se atestă și lipsa acțiunii de abuz de poziție de vulnerabilitatea părților vătămate, or, prin situație de vulnerabilitate a victimei urmează de înțeles orice tip de vulnerabilitate, fie ea psihică, afectivă, familială, socială sau economică. La concret, se are în vedere ansamblul de situații disperate care poate face un om să accepte exploatarea sa.

În speță, nu s-a confirmat faptul că părțile vătămate au fost exploatare, s-au că nu li s-a plătit pentru munca prestată. Din declarațiile părților vătămate și a martorilor s-a evidențiat că inculpații în cauza dată nu erau persoanele pentru care se efectua lucrul, nu au oferit locul de trai, acesta fiind oferit de către angajatorii din Federația Rusă.

Cu referire la scopul de exploatare prin muncă, în condiții similare sclaviei, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, instanțele de fond corect au statuat că părțile vătămate primeau salariu, ceea ce este inadmisibil în cazul sclaviei, or, munca prestată de sclav este gratuită, persoana fiind tratată în calitate de obiect, asupra căruia se exercită dreptul de proprietate. Mai mult, din depozițiile martorilor și a părților vătămate s-a constatat că condițiile de muncă ale acestora corespundeau standardelor cu privire la respectarea condițiilor de muncă, ziua de muncă era de 8 ore și le era oferită hrană și cazare. Prin urmare se constată că atât părțile vătămate cât și inculpații, aveau calitatea de salariați față de angajatorii din Federația Rusă.

Asupra celor menționate, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel just a statuat că, în acțiunile inculpaților Eni Vasile și Eni Ina lipsește latura obiectivă, învinuirea înaintată nu s-a confirmat prin probele administrate și ca urmare instanța de fond și cea de apel just au concluzionat referitor la achitarea inculpaților pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de 165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal – trafic de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare prin muncă, în condiții similare sclaviei, acțiuni săvârșite prin amenințări cu aplicare și aplicare violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, asupra a două sau mai multe persoane.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată corectitudinea respingerii de către instanța de apel a argumentelor invocate de partea acuzării în cererea de apel privind constatarea vinovăției inculpaților Eni Vasile și Eni Ina de săvârșirea traficului de ființe umane.

La fel, Colegiul penal lărgit constată că argumentele recurentului sunt identice celor din cererea de apel și ele au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel, căroră instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă inclusiv în prezenta decizie la pct. 4.1, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, menționând că reiterarea acesteia nu se mai impune având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport și cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, nu se identifică existența și a altor motive care analizate din oficiu să ducă la casarea deciziei recurate.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta cauză, nu se constată prezența erorilor de drept prevăzute de art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, invocate în recurs.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019, în cauză penală privindu-i pe **Eni Vasile Xxxxx** și **Eni Ina Xxxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **19 noiembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Catan Liliana

Toma Nadejda

Dosarul nr.1ra-584/2020

Curtea Supremă de Justiție

Opinie separată

*formulată de judecătorul Catan Liliana
conform art. 340 alin. (3) Cod de procedură penală*

20 octombrie 2020

mun. Chișinău

Din actele cauzei penale privindu-i pe **Eni Vasile Xxxxxși Eni Ina Xxxxx** se constată că:

1) Eni Vasile Xxxxxși Eni Ina Xxxxx au fost puși sub învinuire pentru faptul că ei, în perioada anilor 2012-2013, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, acționând intenționat și în interes material, urmărind scopul exploatării prin muncă în condiții similare sclaviei, prin înșelăciune manifestată prin promisiunea de angajare la un loc de muncă bine plătit în domeniu agriculturii în Federația Rusă, precum și prin abuz de poziția de vulnerabilitate manifestat prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, deplasându-se în mai multe localități din Republica Moldova, i-au recrutat pe Racu Ruslan xxxxx, Curarari Vasilii Xxxxx, Caraiman Xxxxx Mihail, Rusu Adrian Xxxxx și Vîrlan Valerii Xxxxx, cu consimțământul acestora.

În continuare, în perioada respectivă, urmărind același scop infracțional, Eni Vasile Leonid, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Eni Ina Xxxxx și alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, au organizat transportarea părților vătămate Racu Ruslan xxxxx, Curarari Vasilii Xxxxx, Caraiman Xxxxx Mihail, Rusu Adrian Xxxxx și Vîrlan Valerii Xxxxx în Federația Rusă, asigurând în acest sens un singur mijloc de transport închiriat din timp, cu care se deplasau și suportând toate cheltuielile de călătorie sau de perfectare a pașapoartelor pentru persoanele care nu dispuneau de acestea, însoțindu-i totodată la locul de destinație, adică la gospodăria agricolă din Federația Rusă, unde urmau să muncească.

În aceeași perioadă de timp, continuând realizarea intenției infracționale comune, Eni Vasile Leonid, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Eni Ina Xxxxx și alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, au adăpostit părțile vătămate Racu Ruslan xxxxx, Curarari Vasilii Xxxxx, Caraiman Xxxxx Mihail, Rusu Adrian Xxxxx și Vîrlan Valerii Xxxxx pe teritoriul unor gospodării

agricole din Federația Rusă și ulterior, abuzând de poziția de vulnerabilitate a acestora, manifestată prin aflarea pe teritoriul unui stat străin, fără surse financiare și mijloace necesare pentru existență, prin confiscarea documentelor, precum și prin amenințarea cu aplicarea și aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, i-au supus exploatării prin muncă în condiții similare sclaviei, antrenându-i zilnic la munci agricole pe perioade de aproximativ 3 luni, timp în care îi supravegheau să nu se eschiveze de la executarea muncilor agricole sau să nu plece înapoi în Republica Moldova înainte de termenul pentru care au sosit, fără a-i remunera în nici un mod pentru munca prestată sau achitându-le la finele perioadei de aflare în Federația Rusă o sumă de bani nejustificat de mică, invocând faptul că angajatorii, adică proprietarii gospodăriilor agricole din Federația Rusă, au rămas nesatisfăcuți de lucrul efectuat.

Aceste acțiuni au fost calificate de organul de urmărire penală în baza art.165 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal – *trafic de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare prin muncă, în condiții similare sclaviei, acțiunii săvârșite prin amenințări cu aplicare și aplicare violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, asupra a două sau mai multe persoane.*

2) Prin sentința Judecătorei Chișinău din 19 noiembrie 2018 inculpații au fost achitați de învinuirea adusă din motiv că fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii, or:

- recrutarea și transportarea părților vătămate de către inculpați a avut loc cu consimțământul ultimilor, fără inducere în eroare asupra condițiilor de muncă, cu achitarea sumei promise pentru munca îndeplinită și fără aplicarea sau amenințarea cu aplicare a violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei;

- declarațiile făcute de Curarari Vasiliu Xxxxx, Caraiman Xxxxx Mihail, Rusu Adrian Xxxxx și Vîrlan Valerii Xxxxx la urmărirea penală nu au fost luate în considerație pe motiv că părțile vătămate au indicat la faptul că acestea au fost scrise de reprezentantul organului de urmărire penală și că ei doar au semnat actul procesual și că cele relatate instanței sunt informații veridice;

- declarațiile lui Racu Ruslan xxxxx de la urmărirea penală nu au putut fi puse la baza sentinței reieșind din prevederile art. 389 alin. (3) Cod de procedură penală.

3) Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel de procuror pe motiv că instanța de judecată eronat a apreciat probele cercetate în cadrul examinării cauzei în fond.

4) Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019, apelul procurorului a fost respins ca nefondat cu menținerea sentinței fără modificări, statuându-se că:

- urmărirea penală și judecată instanța de judecată, în primă instanță s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege nefiind constatate încălcări care ar atrage nulitatea actelor procedurale efectuate;

- probele prezentate de acuzare nu confirmă vinovăția inculpaților, declarațiile inculpaților coroborând și completând declarațiile părților vătămate, făcute în instanța de judecată, și declarațiile martorilor apărării.

5) Recurs ordinar în termen a declarat procurorul invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și motivând că instanțele de judecată nu au indicat motivul respingerii a probelor acuzării, așa cum prevede art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală.

6) Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție nr. 1ra-584/2020 din 20 octombrie 2020 a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019 în cauza penală privindu-i pe **Eni Vasile Xxxxxși Eni Ina Xxxxx**.

7) Am semnat cu respect decizia menționată, dar nu sunt de acord cu soluția pronunțată, astfel, având o altă opinie asupra soluționării recursului ordinar declarat de procuror, care, în temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală urma să fie admis cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel din următoarele motive:

Consider că la examinarea recursului ordinar, motivele invocate de recurent și-au găsit confirmare și că prima instanță și, ulterior cea de apel, contrar prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală s-au manifestat în favoarea apărării apreciind unilateral probele administrate la dosar, dând prioritate probelor care, în viziunea acestor instanțe, demonstrează nevinovăția inculpaților, în detrimentul probelor aduse de procuror.

Instanțele ierarhic-inferioare au preluat ca veridice declarațiile părților vătămate Curarari Vasilii Xxxxx, Caraiman Xxxxx Mihail, Rusu Adrian Xxxxx și Vîrlan Valerii Xxxxx făcute în prima instanță, preluând ca corecte afirmațiile părților vătămate că declarațiile făcute de ei la urmărirea penală au fost scrise de reprezentantul organului de urmărire penală și că doar au semnat actul procesual.

Acest argument nu poate servi temei de neadmitere a probei – declarațiile părții vătămate – deoarece **olografia nu este o condiție obligatorie a întocmirii actelor procesual-penale și redarea prin scriere a conținutului declarațiilor făcute de martor, parte vătămată sau inculpat de către reprezentantul organului de urmărire penală nu cade sub incidența cazurilor de neadmitere a datelor în calitate de probe stipulate exhaustiv în art. 94 Cod de procedură penală.**

Analizând **procedura de audiere a părților vătămate la etapa urmăririi penale, nu se întrevăd derogări de la prevederile art. 93, 94 Cod de procedură**

penală, or acestora, până la audiere, le-au fost explicate drepturile și obligațiile procesuale, au fost preîntâmpinate de răspunderea penală în baza art. 312-313 Cod de procedură penală, prin înscriere olografă ei au indicat că încredințează reprezentantului organului de urmărire penală să „scrie declarațiile mele” și au confirmat veridicitatea conținutului actului procesual-penal (procesul-verbal de audiere) prin mențiunea că „procesul-verbal este scris din cuvintele mele pentru ce și semnez”.

Se menționează și că la **nici o etapă a procesului penal părțile vătămate nu au sesizat organul de urmărire penală sau instanțele de judecată despre pretinse acțiuni ilegale prezumate ca fiind săvârșite în privința lor de către reprezentantul organului de urmărire penală.**

Tot aici, în sensul art. 94 coroborat cu art. 95 Cod de procedură penală, **partea apărării n-a contestat la etapa urmăririi penale nici o probă din cele administrate de către organul de urmărire penală**, fapt, care prin prisma art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, prezumă viabilitatea probatoriului în cauză.

Mai mult, **prin mențiunea instanței de apel în pct. 11.1. a deciziei recurate că urmărirea penală și judecată instanța de judecată, în primă instanță s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege nefiind constatate încălcări care ar atrage nulitatea actelor procedurale efectuate (mențiune preluată și de instanța de recurs), a fost confirmată veridicitatea, relevanța, concludența și utilitatea probelor administrate la etapa urmăririi penale.**

Țin să punctez și că:

- au fost lăsate fără motivare și apreciere afirmațiile părților vătămate prin care acestea au indicat că „*Declarațiile date la urmărirea penală și în instanța de fond le susțin pe deplin*” și că nu își susțin declarațiile incriminatoare pe motiv că „*La moment am primit toți bani...*” (împrejurare ce urmează a fi luată în considerație la individualizarea pedepsei și nu poate determina în nici un mod concluzia de nevinovăție)

- a fost omisă expunerea asupra *anchetelor sociale efectuate de Direcția asistență socială și protecție a familiei Dondușeni* (f.d. 96, 109, 124, 138 și 151, vol. I) potrivit cărora părțile vătămate sunt persoane social-vulnerabile, neavând venituri permanente și beneficiind de ajutor social, majoritatea fiind și la evidența asistentului social și asupra *faptului că banii pentru munca prestată în Rusia, au fost achitați, părților vătămate, doar după sesizarea organului de drept și după pronunțarea integrală a hotărârii de achitare.*

Deci, instanța de recurs a preluat soluția greșită a instanțelor de fond și apel, iar argumentele părții acuzării invocate în apel și recurs, au fost ocolite prin formulări eronate de interpretare a problemelor de fapt și de drept.

În circumstanțele enunțate consider că hotărârile instanțelor de fond și apel sunt lipsite de motivare în condițiile legii, or, *nemotivarea sau motivarea insuficientă* în termeni vagi este *un viciu fundamental* de procedură, fiind în stare să afecteze hotărârea adoptată, contrară art. 6 CoEDO. Dacă instanța de fond nu s-a pronunțat asupra unor probe administrate ori asupra argumentelor esențiale invocate de părți, care ar garanta drepturile lor și ar influența soluția procesului sau a exclus contrar legii unele probe, în asemenea situație rezultă că *lipsește judecata*, ceea ce duce la casarea hotărârii adoptate, fie la etapa recursului ordinar sau a recursului în anulare.

Pe cale de consecință, conducându-mă de prevederile art. 339 alin. (7) și 340 alin. (3) Cod de procedură penală, expun prezenta opinie separată.

Judecător

Liliana CATAN